

Nr 16

Utrikesutskottets betänkande i anledning av motion om bortdragande av främmande trupper ur Korea.

Motionen

I motionen 1974:62 av herr Hermansson m. fl. (vpk) föreslås "att riksdagen hos regeringen hemställer om att denna genom FN verkar för alla främmande truppers bortdragande ur Korea".

Motionärerna framhåller att en normalisering av förhållandena i Korea, fred och på sikt en återförening bara kan ske på koreanernas egna villkor utan inblandning utifrån. Alla främmande trupper måste därför omedelbart dras bort från Korea.

Utskottet

Utskottet vill erinra om att trupper under FN-flagg har befunnit sig i Sydkorea sedan säkerhetsrådet i juni 1950 i samband med Koreakrigets utbrott rekommenderade FN:s medlemsstater "att lämna Sydkorea sådant bistånd att angreppet kan avvisas och internationell fred och säkerhet återställas".

Koreafrågan har sedan år 1950 utgjort ett ärende på dagordningen för FN:s generalförsamling.

Fram till 1973 års generalförsamling präglades ärendets behandling av fastslåsningen av positionerna hos å ena sidan de stater som stödde FN-aktionen och å andra sidan de stater som ansåg denna aktion oberättigad. Öststaterna har krävt att de trupper – till övervägande del amerikanska – som befinner sig i Sydkorea under FN-flagg skall dras tillbaka. Dessa krav har emellertid inte godkänts av generalförsamlingen som i stället har antagit de resolutioner som framlagts av väststaterna. I dessa resolutioner har regelmässigt bekräftats att FN:s syften i Korea är att med fredliga medel åstadkomma ett enat, oberoende och demokratiskt Korea under ett representativt styrelseskick och att till fullo återställa internationell fred och säkerhet i området. Vidare har bl. a. konstaterats att de FN-trupper som i enlighet med FN:s beslut sänts till Korea till större delen dragits tillbaka och att de som för närvarande befinner sig där har till uppgift att bevara freden och säkerheten i området samt att vederbörande regeringar är beredda att kalla hem sina kvarvarande styrkor från Korea, så snart Republiken Korea så skulle önska eller när förutsättningar för en bestående lösning skapats.

Sverige har röstat för resolutioner med detta innehåll och mot förslag som syftat till omedelbart tillbakadragande av FN-trupperna.

Hösten 1973 antog FN:s generalförsamling enhälligt och utan omröstning ett uttalande i Koreafrågan. Texten till detta var en kompromiss mellan nord- och sydståndpunkter. I uttalandet konstateras med tillfredsställelse att en gemensam kommuniké utgavs av Nord- och Sydkorea den 4 juli 1972, vilken uppställde tre principer för Koreas enande:

- a) återföreningen skall ske oberoende och utan förlitande på utländska trupper eller dessas inblandning;
- b) återföreningen skall uppnås med fredliga medel och utan användande av våld gentemot den andra sidan;
- c) nationell enighet skall främjas.

I generalförsamlingens uttalande uttrycktes vidare förhoppningen att Syd- och Nordkorea skulle fortsätta sin dialog samt vidga sitt utbyte och samarbete i syfte att påskynda landets återförening med oberoende och fredliga medel. Slutligen beslutade generalförsamlingen genom uttalandet om omedelbar upplösning av FN:s kommission för Koreas enande och återförening (UNCURK).

Inför innevarande års möte med FN:s generalförsamling har hittills framlagts två resolutionsförslag i Koreaärendet, representerande vardera sidans ståndpunkter.

Den svenska inställningen i Koreaärendet framgår av det inlägg som Sverige nyligen gjort i samband med behandlingen av detta ärende i generalförsamlingens första (politiska) utskott. Däri framhölls bl. a.

att FN bör söka bidra till förverkligandet av de syften som uttryckts i den gemensamma koreanska kommunikén från den 4 juli 1972,

att berörda parter – för FN:s del säkerhetsrådet – bör uppmanas undersöka förutsättningarna för en upplösning av FN-kommandot i Korea,

att stilleståndsavtalets strikta efterlevnad måste tryggas i avvaktan på en överenskommelse om fredlig återförening eller ett hållfast fredsfördrag, samt

att det är viktigt att uppnå en bred överenskommelse, varför parterna inte bör spara någon möda för att åstadkomma en resolutionstext som skulle kunna accepteras av samtliga berörda stater.

Utskottet finner att Sverige även i fortsättningen bör arbeta för en lösning av Koreafrågan som främjar samförstånd mellan parterna samt fred och stabilitet i området och som även i övrigt bygger på FN-stadgans principer.

Av detta skäl anser utskottet att det inte föreligger anledning för Sverige att ta något initiativ i Koreaärendet av det slag som förordas i motionen 62. Motionen avstyrks därför.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1974:62.

Stockholm den 3 december 1974

På utrikesutskottets vägnar

ARNE GEIJER

Närvarande: herr Arne Geijer i Stockholm (s), fru tredje vice talmannen Nettelbrandt (fp), herr förste vice talmannen Bengtson i Jönköping (c), herrar Hernelius (m), Antonsson (c), fru Lewén-Eliasson (s), herr Adamsson (s), fru Nilsson i Kristianstad (c), herrar Palm (s), Turesson (m), Göransson (s), Korpås (c), Hellström (s), Nilsson i Stockholm (s) och Helén (fp).

